

مهارت خواندن در دو زبانی

بهشته صفربور دیجوجین

انتشارات آریان قلم

سرشناسه: صفرپور دیجوجین، بهشته، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور: مهارت خواندن در دو زبانگی / بهشته صفرپور دیجوجین
مشخصات نشر: تهران: آریان قلم، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری: ۲۴۳ ص
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۴۶-۷۸-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: خواندن (ابتدایی)--ایران--اردبیل--نمونه پژوهی
رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ص۷۲/ف۱۵۷۷ LB
شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۲/۶
رده بندی دیویی: ۳۵۵۰۸۷۸

مهارت خواندن در دو زبانگی

ناشر: آریان قلم

مؤلف: بهشته صفرپور دیجوجین

ناظر کیفی: نخستین پایگاه مشاوره پژوهشی دانشگاهی (نیکان)

ناظر فنی: محمد سعید زینلیان

چاپ متن: چاپ مهارت

صحافی: رئوف

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۴۶-۷۸-۵

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۵
فصل اول: کلیات.....	۱۷
۱-۱- مقدمه.....	۲۱
۲-۱- خواندن و تفکر.....	۲۲
۳-۱- بیان مساله.....	۲۳
۴-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۲۴
۵-۱- اهداف تحقیق.....	۲۶
۵-۱-۱- هدف کلی.....	۲۶
۵-۱-۲- اهداف جزئی.....	۲۷
۶-۱- فرضیه‌های تحقیق.....	۲۷
۷-۱- متغیرهای تحقیق.....	۲۷
۸-۱- تعریف مفهومی و عملی متغیرها.....	۲۷
۸-۱-۱- تعریف مفهومی.....	۲۷
۸-۱-۲- تعریف عملی.....	۲۸
۸-۱-۳- تعریف مفهومی.....	۲۸
۸-۱-۴- تعریف عملی آموزش راهبردهای فراشناخت.....	۲۹
۸-۱-۵- تعریف مفهومی مهارت خواندن.....	۲۹
۸-۱-۶- تعریف عملی مهارت خواندن.....	۲۹
فصل دوم: دو زبانگی.....	۳۱
۱-۲- برنامه درسی.....	۳۳
۲-۲- مفهوم برنامه درسی پنهان.....	۳۶
۳-۲- دیدگاه کلان.....	۳۷
۴-۲- دیدگاه خرد.....	۳۸
۵-۲- ابعاد برنامه درسی پنهان.....	۴۳
۶-۲- یادگیری چگونه یاد گرفتن.....	۴۵
۷-۲- مفهوم فراشناخت.....	۴۷
۸-۲- مفهوم فراشناخت و مهارت خواندن.....	۴۹

- ۹-۲- اهداف آموزش خواندن در دبستان ۵۰
- ۱۰-۲- تأثیر فراشناخت در خواندن ۵۰
- ۱۱-۲- مفهوم دو زبانی ۵۱
- ۱۲-۲- وضعیت زبانی در ایران ۵۳
- ۱۳-۲- نظام آموزشی و پیامدهای شناختی- عاطفی دو زبانی ۵۶
- ۱۴-۲- انواع برنامه‌های آموزشی دو زبانه ۵۷
- ۱۵-۲- روش‌های دو زبانه شدن ۵۹
- ۱۵-۲-۱- روش طبیعی ۵۹
- ۱۵-۲-۲- روش آموزشی ۶۰
- ۱۵-۲-۳- کسب خود به خودی ۶۰
- ۱۵-۲-۴- یادگیری آکادمیک ۶۰
- ۱۶-۲- دو زبانی و آموزش در کشورهای دیگر ۶۱
- ۱۷-۲- تحقیقات وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان دو زبانه ۶۲
- ۱۸-۲- راهکارهای پیشنهادی در تحقیقات برای افزایش اثربخشی آموزش در مناطق دو زبانه ۶۴
- ۱۹-۲- دانش فراشناختی ۶۷
- ۱۹-۲-۱- دانش در مورد فرد ۶۷
- ۱۹-۲-۲- دانش مربوط به تکلیف (وظیفه) ۶۸
- ۱۹-۲-۳- دانش مربوط به راهبرد ۶۸
- ۲۰-۲- اجزای فراشناخت از دیدگاه پاریس و وینوگراد ۶۸
- ۲۰-۲-۱- دانش و کنترل خود ۶۸
- ۲۰-۲-۱-۱- تعهد ۶۹
- ۲۰-۲-۲- نگرش ۶۹
- ۲۰-۲-۳- توجه ۷۰
- ۲۰-۲-۲- دانش و کنترل فرآیند ۷۰
- ۲۰-۲-۱-۲- انواع دانش مؤثر در فراشناخت ۷۰
- ۲۰-۲-۱-۱- دانش‌های فراشناختی در خواندن ۷۳
- ۲۰-۲-۲- کنترل اجرایی رفتار ۷۴
- ۲۰-۲-۱-۲- کنترل اجرایی در فرایند خواندن ۷۶
- ۲۱-۲- اصطلاحات مرتبط با فراشناخت ۷۶
- ۲۱-۲-۱- فرایادگیری ۷۷
- ۲۱-۲-۲- فراحافظه ۷۷
- ۲۱-۲-۳- فرا درک مطلب ۷۷

۷۸	۲۲-۲ پیش نیازهای شناختی خواندن
۷۸	۲۲-۲-۱ دانش جهانی
۷۹	۲۲-۲-۲ دانش زبانی و فرازبانی
۷۹	۲۲-۲-۳ ظرفیت‌های حافظه کوتاه مدت و دراز مدت
۷۹	۲۲-۲-۴ توجه
۸۰	۲۳-۲ عوامل مؤثر در خواندن
۸۰	۲۳-۲-۱ شرایط جسمانی
۸۰	۲۳-۲-۲ آمادگی ذهنی
۸۱	۲۳-۲-۳ موفقیت در گوش دادن و سخن گفتن
۸۱	۲۳-۲-۴ رشد عاطفی و اجتماعی
۸۱	۲۳-۲-۵ همکاری و هماهنگی والدین و معلمان
۸۲	۲۳-۲-۶ تحرک بدنی
۸۲	۲۴-۲ خواندن برای یادگیری
۸۲	۲۵-۲ درک مطلب و سطوح مختلف آن
۸۶	۲۶-۲ خواندن و درک مطلب در ابتدایی
۸۶	۲۷-۲ پرلز چیست؟
۸۸	۲۸-۲ تعریف سواد خواندن
۹۰	۲۹-۲ جنبه‌های سواد خواندن دانش‌آموزان از پرلز
۹۱	۳۰-۲ انواع رفتارها و نگرش‌ها نسبت به موضوع «سواد خواندن»
۹۲	۳۱-۲ اهداف خواندن پرلز و فعالیت‌های درک مطلب
۹۳	۳۲-۲ فرآیندهای درک مطلب
۹۳	۳۳-۲ تمرکز و بازیابی اطلاعاتی که به صراحت در متن بیان شده است
۹۴	۳۴-۲ استنباط مستقیم
۹۵	۳۵-۲ تفسیر و تلفیق ایده‌ها و اطلاعات
۹۶	۳۶-۲ بررسی و ارزیابی محتوا، زبان و عناصر متن
۹۷	۳۷-۲ اهداف خواندن از دیدگاه پرلز
۹۹	۳۸-۲ خواندن به منظور کسب تجربه ادبی
۱۰۰	۳۹-۲ خواندن برای کسب اطلاعات و به کارگیری آن
۱۰۱	۴۰-۲ تکنیک راهبردهای شناختی خواندن
۱۰۱	۴۰-۲-۱ تکرار یا مرور
۱۰۲	۴۰-۲-۲ بسط یا گسترش معنایی
۱۰۳	۴۰-۲-۳ سازمان دهی

- ۴۱-۲- تکنیک‌های راهبردهای فراشناختی در خواندن ۱۰۶
- ۴۱-۲-۱- برنامه‌ریزی ۱۰۶
- ۴۱-۲-۲- نظارت و ارزشیابی ۱۰۷
- ۴۱-۲-۳- نظم دهی ۱۰۸
- ۴۲-۲- اهمیت و ضرورت آموزش فراشناخت در سواد خواندن ۱۰۹
- ۴۳-۲- تکنیک‌های فراشناختی حمایتی درک مطلب ۱۱۴
- ۴۳-۲-۱- تعیین اهداف ۱۱۴
- ۴۳-۲-۲- تمرکز توجه ۱۱۴
- ۴۳-۲-۳- پیش مرور متن ۱۱۵
- ۴۳-۲-۴- مرور سطحی ۱۱۶
- ۴۳-۲-۵- تشخیص نکات اصلی ۱۱۷
- ۴۳-۲-۶- خط کشیدن زیر مطالب ۱۱۷
- ۴۳-۲-۷- یاد داشت برداری ۱۱۸
- ۴۳-۲-۸- خلاصه کردن ۱۱۹
- ۴۳-۲-۹- بازگویی ۱۲۰
- ۴۳-۲-۱۰- سوال کردن ۱۲۱
- ۴۳-۲-۱۱- خودپرسی ۱۲۱
- ۴۳-۲-۱۲- تنظیم سرعت خواندن ۱۲۳
- ۴۳-۲-۱۳- بازری مجدد متن ۱۲۴
- ۴۳-۲-۱۴- واسنجی درک ۱۲۴
- ۴۳-۲-۱۵- یافتن اشتباهات و ناهماهنگی‌ها ۱۲۵
- ۴۴-۲- هرمنوتیک ۱۳۱
- ۴۴-۲-۱- هرمنوتیک سنتی ۱۳۳
- ۴۴-۲-۲- هرمنوتیک مدرن یا کلاسیک ۱۳۳
- ۴۴-۲-۳- هرمنوتیک فلسفی ۱۳۳
- ۴۵-۲- هرمنوتیک هستی‌شناختی‌هایدگر و گادامر ۱۳۵
- ۴۶-۲- فهم از نظر گادامر ۱۳۷
- ۴۷-۲- هرمنوتیک فلسفی گادامر و اهداف تعلیم و تربیت ۱۳۸
- ۴۸-۲- تحقیقات انجام شده در داخل ایران ۱۴۲
- ۴۹-۲- تحقیقات انجام شده در خارج از ایران ۱۵۲

فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش.....	۱۶۹
۱-۳- مقدمه.....	۱۷۱
۲-۳- جامعه‌ی پژوهش (آماري).....	۱۷۲
۳-۳- حجم نمونه و ویژگی‌های آن.....	۱۷۲
۴-۳- روش نمونه‌گیری.....	۱۷۴
۵-۳- جمع‌آوری داده‌ها.....	۱۷۴
۶-۳- ابزار اندازه‌گیری.....	۱۷۵
۷-۳- تعیین روایی و اعتبار ابزار.....	۱۷۸
۸-۳- روش اجرا.....	۱۸۰
۱-۸-۳- دریافت مجوز.....	۱۸۰
۲-۸-۳- اجرای پیش‌آزمون سواد خواندن.....	۱۸۱
۳-۸-۳- آموزش راهبردهای فراشناختی.....	۱۸۱
۴-۸-۳- پس‌آزمون سواد خواندن.....	۱۸۹
۵-۸-۳- آزمون پیگیری.....	۱۹۰
۶-۸-۳- نمره‌گذاری پاسخ‌های آزمودنی‌ها.....	۱۹۰
۹-۳- نحوه‌ی تجزیه و تحلیل داده‌ها.....	۱۹۰
فصل چهارم: یافته‌های تحقیق.....	۱۹۱
۱-۴- بخش اول: یافته‌های حاصل از توصیف داده‌ها.....	۱۹۳
۱-۴-۱- وضعیت مهارت خواندن دانش‌آموزان در بعد متون اطلاعاتی.....	۱۹۳
۱-۴-۱-۱- مرحله قبل از بکارگیری آموزش راهبردهای بعد فراشناختی برنامه درسی پنهان.....	۱۹۳
۱-۴-۱-۲- مرحله بعد از بکارگیری راهبردهای بعد فراشناختی برنامه درسی پنهان.....	۱۹۵
۱-۴-۲- وضعیت مهارت خواندن در بعد متون ادبی دانش‌آموزان.....	۲۰۱
۲-۴- بخش دوم: آزمون فرضیات.....	۲۰۹
۲-۴-۱- بررسی فرضیه اول: استفاده از راهبردهای بعد فراشناختی برنامه درسی پنهان با مهارت خواندن دانش‌آموزان دو زبانه در بعد متون اطلاعاتی رابطه‌ی مثبت دارد.....	۲۰۹
۲-۴-۲- بررسی فرضیه دوم: استفاده از راهبردهای بعد فراشناختی برنامه درسی پنهان با مهارت خواندن دانش‌آموزان دو زبانه در بعد متون ادبی رابطه مثبت دارد.....	۲۱۰
فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری.....	۲۱۳
۱-۵- نتیجه‌گیری.....	۲۱۵
۲-۵- نتایج اصلی تحقیق.....	۲۱۵

۲۱۵	۱-۲-۵- فرضیه اول پژوهش
۲۱۶	۲-۲-۵- فرضیه دوم پژوهش
۲۱۶	۳-۲-۵- فرضیه سوم پژوهش
۲۱۷	۳-۵- تحلیل نتایج تحقیق
۲۱۸	۴-۵- بحث پیرامون فرضیه‌های پژوهشی
۲۲۱	۵-۵- جمع‌بندی نتایج تحقیق
۲۲۴	۶-۵- محدودیت‌های پژوهش
۲۲۴	۷-۵- پیشنهادها
۲۲۴	۱-۷-۵- پیشنهادهای کاربردی
۲۲۵	۲-۷-۵- پیشنهادهای پژوهشی
۲۲۷	منابع و مآخذ
۲۲۹	منابع فارسی
۲۳۴	منابع انگلیسی
۲۴۳	Abstract

پیشگفتار

کتاب حاضر با هدف تبیین رابطه بُعد فراشناختی برنامه درسی پنهان بر مهارت خواندن دانش آموزان دوزبانه پایه چهارم ابتدائی شهرستان اردبیل انجام شده است. در پژوهش حاضر آموزش راهبردهای فراشناختی برای تقویت مهارت خواندن دانش آموزان دوزبانه انجام گرفته است. جامعه مورد مطالعه، شامل کلیه دانش آموزان دختر پایه چهارم دوره‌ی ابتدائی ناحیه یک و دو شهرستان اردبیل در سال تحصیلی ۹۰-۸۹، حجم نمونه، طبق اصول علمی، ۱۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند که با آزمون سواد خواندن پرلز (۲۰۰۱ و ۲۰۰۵) در دو بعد متون اطلاعاتی و متون ادبی با آموزش راهبردهای فراشناختی طی ۲۰ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای ارزیابی شدند. این پژوهش نیمه تجربی از نوع پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل می‌باشد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، درصد) استفاده شد. در نتیجه تحلیل کوواریانس و آزمون زوجی فرضیات زیر تأیید شدند: ۱- در بُعد متون اطلاعاتی، استفاده از آموزش راهبردهای فراشناختی برنامه درسی پنهان، بر دانش آموزان دوزبانه تأثیر مثبت دارد. ۲- در بُعد متون ادبی، مهارت خواندن، استفاده از آموزش راهبردهای فراشناختی برنامه درسی پنهان، بر دانش آموزان دوزبانه تأثیر مثبت دارد. ۳- آموزش راهبردهای بعد فراشناخت برنامه درسی پنهان بر مهارت خواندن دانش آموزان دوزبانه در طول زمان از پایداری مناسبی برخوردار است.